

**'Zelfs
de gevolgen
van subtiele
aanpassingen
kunnen
groot zijn'**

GOEDE HOEVEN, GOEDE BASIS

Een belangrijke factor bij onbelemmerd bewegen is de staat en stand van de hoeven. Die vormen de basis van het paardenlichaam. Hoefsmid Mark Derwig geeft zijn visie op de relatie tussen goed hoefbeslag en takt en regelmaat.

TEKST **SANNE VOETS** FOTO **FRANK SORGE** ILLUSTRATIES **CURSUSBOEK HOEFSMEDEN-OPLEIDING BARNEVELD**

De vier relatief kleine voeten van het paard dragen het hele lichaamsgewicht. Voor een volwassen sportpaard is dat al gauw 600 kilo. Elke voet heeft dus veel te verduren. Eenmaal in beweging vangen de benen grote krachten op, tot onwaarschijnlijk grote druk in bijvoorbeeld de landing na een flinke sprong of een uitgestrekte draf. Een dergelijke druk kunnen alleen benen en voeten die in balans zijn goed opvangen. De hoefsmid heeft een directe invloed op het correct gaan van het paard dat hij bekapt en beslaat.

MARK DERWIG

Hoefsmid Mark Derwig is specialist in het beslaan van sportpaarden en paarden met hoefproblemen. Hij volgde zijn opleiding aan NHB Deurne en werkte samen met diverse topsmeden. Derwig is verantwoordelijk voor het beslag van verschillende paarden in de nationale en internationale top, zowel in het springen als de dressuur. Vanuit Heesch runt hij Equine Hoof Clinic, waar hij zich sinds oprichting in 2000 met name richt op het bekappen en beslaan van sportpaarden en paarden met orthopedische problemen.

Niet alleen rijtechnieken, hamachment, veterinaire zorg en de fokkerij zijn in ontwikkeling, ook de hoefsmederij is dat. Waar voorheen regulier, goed aangebracht hoefbeslag voor 90% van de paarden afdoende was om goed mee te presteren, is de lat nu hoger gelegd. Met nieuwe technieken en materialen wordt goed hoefbeslag nog beter aangepast op het paard. Geen confectieschoenen meer, maar uitgebalanceerd maatwerk. Zo komt iedere voet optimaal tot zijn recht en worden blessurekansen verder verkleind.

MET BELEID

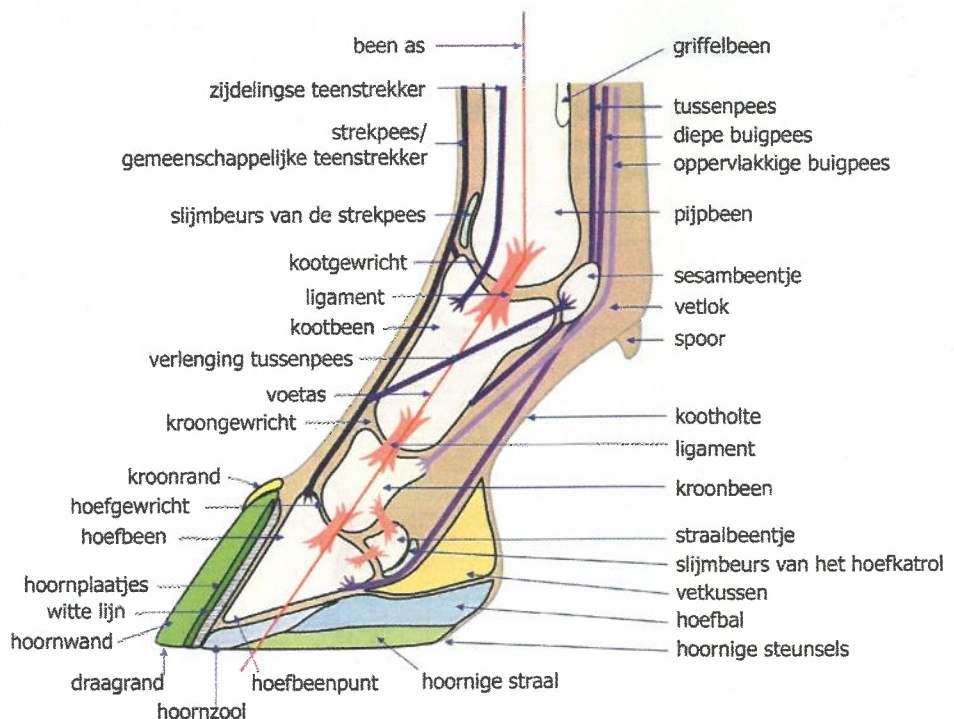
Goed hoefbeslag is afgestemd op het individuele paard, stelt Mark Derwig. 'Als eerste kijk je naar de lichaamsbouw van het paard en bekijk je het dier in beweging. Als smid probeer je niet zomaar recht te maken wat krom is, maar handel je naar wat bij het paard past. Daarom kijk je niet alleen naar hoe de stand is, maar ook hoe het paard ermee 'uit de voeten' kan. Zeker paarden die drie jaar of ouder zijn moet je niet veel meer willen corrigeren. Hun botten, pezen en spieren zijn ontwikkeld naar de stand die ze hebben. Ga je dat rigouzeus veranderen, dan

raken de voet, het been en het hele paard uit balans. Met stevig risico op blessures vanwege de veranderde belasting, waarop het paard simpelweg niet is gebouwd.'

BIJSTUREN

Als smid kun je wel wat bijsturen. Derwig: 'Maar weeg altijd af wat nodig is. Zelfs de gevolgen van subtiele aanpassingen kunnen groot zijn. Vier perfecte voeten heeft geen enkel paard. Wat kleine verschillen zijn meestal helemaal niet erg. Zo krijg ik vaak paarden aangeboden met standsverschillen, bijvoorbeeld een steile en een platte voorhoef. Meestal is de vraag dan of ik die gelijk kan maken. Mijn antwoord is dan nee. Het is de natuurlijke stand, die op deze manier ontwikkeld is en waarnaar de rest van het lichaam is gevormd. Respecteer deze stand en handel naar wat het paard nodig heeft. In de praktijk geven dergelijke 'graasvoetjes' wel eens problemen bij het door de wending gaan aan de kant van de steile voet. De oorzaak zit dan in ongelijkheid, van voren gezien. Schouderbladen staan vaak scheef en de voorknie van het been met de steile voet is hoger dan die van de platte voet. In

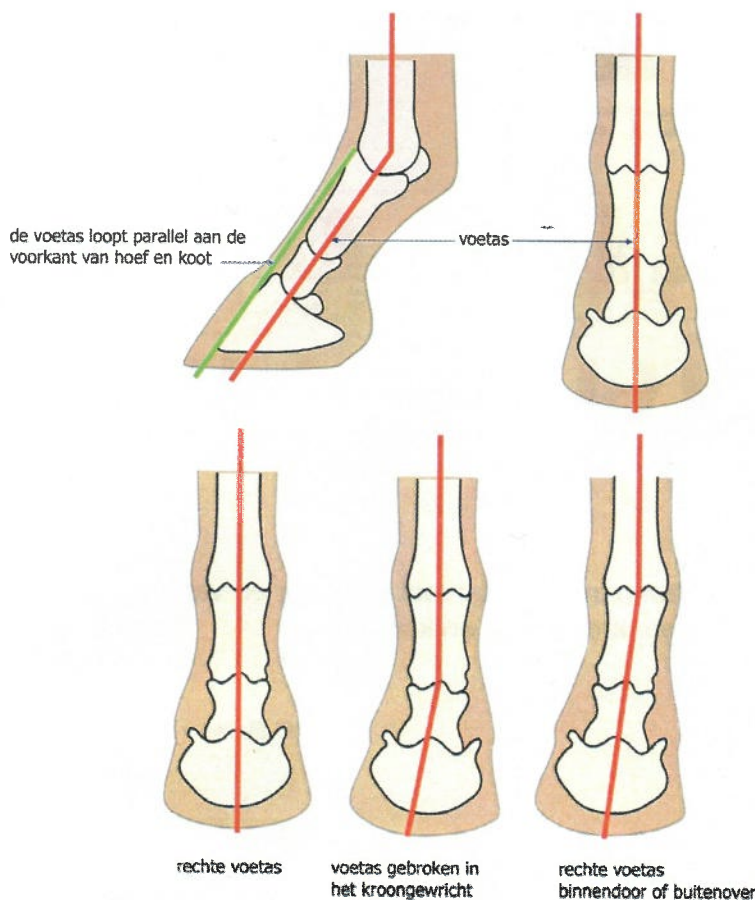
ONDERDELEN VAN HET ONDERBEEN

de praktijk wordt de steile voet dan wel eens bewerkt door de verzenen te laten zakken. Het heeft echter geen enkel gewenst effect. De verzenen komen boven de grond te 'zweven', waardoor het paard wordt gedwongen om de teen zwaar te belasten. Voorknieën en schouders krijg je wel gelijk door de steile voet in zijn geheel te laten zakken. Je houdt zo draagvlak en creëert gelijke hoogte, als basis voor balans.'

CORRECTE VOETAS

'Soms kom ik paarden tegen waarbij de teen van de achtervoet overmatig is afgesleten. Hebben deze paarden ook moeite met het kantelen van het bekken, het dressuurmatige 'zitten', dan kan een simpele aanpassing van het basisbeslag de beweging verbeteren. De basis ligt weer in het goed bekappen van de achtervoeten en een correcte voetas. Het ijzer wordt in de teen dun uitgesmeed, van 8 millimeter naar ongeveer 2 millimeter, en in sommige gevallen voorzien van een opzet. Hierdoor krijgt het paard een betere afronding, met behoud van zijn afzet, voor de stuwende functie die het achterbeen heeft. Door de betere afronding kan het paard beter onder zetten en het bekken

rechte voetas

voetas gebroken in het kroongewricht

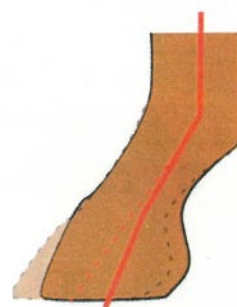
rechte voetas binnendoor of buitenover

'Balans in de voeten betekent balans in het paard'

beter kantelen. Door de verkregen balans gaat het paard meer gedragen.'

LATERAAL STAPPEN

Derwig: 'Een klant vroeg me of ik iets kon doen aan de moeilijke stap van haar paard. Hij stapte vaak lateraal, waarbij hij overactief met zijn achterbenen aantrad. Lateraal stappen is lastig door de ruiter op te lossen. In overleg hebben we het beslag aangepast. Ik heb een gewichtsverschil gecreëerd tussen de voor- en achtervoeten. In dit geval gebruikte ik achter een lichter ijzer om meer controle over de power van achteruit te krijgen. Dit paard trok zijn achterbenen inderdaad minder ongecontroleerd op, kreeg meer balans in zijn passen en meer gedragen afdruk. Balans in de voeten, balans in het paard.' U

voetas naar voren gebroken beervoetig en bij bokhoevig

WAT IS EEN VOETAS?

Voor de hoefsmid is de voetas van het paard belangrijk. Dit is de denkbeeldige lijn die je trekt door het midden van het kootbeen, kroonbeen en hoefbeen van de ondervoet, van de voorkant en van opzij gezien. De voetas is voor ieder paard verschillend en is een gevolg van de beenstand. Er zijn allerlei afwijkingen van de voetas waar een hoefsmid rekening mee moet houden wanneer het paard uitgegroeid is. Wanneer hij hier wel aan gaat 'sleutelen', kunnen op problemen ontstaan.